

Lausunto Tampereen kaupunkiseudulle lähijunaliikenteen seudullisesta selvityksestä

Kaupunginhallitus 25.04.2022 § 135
215/08.00.00/2022

Valmistelija Ts. Kehityspäällikkö Essi Jokinen

Tausta:

Seutuhallitus on toimittanut kuntiin lähijunaliikenteen seudullisen selvityksen raporttiluonnoksen ja pyytää siitä kaupunginhallituksen lausuntoa 29.4.2022 mennessä.

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän selvityksessä on muodostettu kuvaukset ja perusteet seudullisen lähijunaliikenteen tavoitteellisesta tulevaisuuskuvista sekä tiekartoista niiden toteuttamiseksi. Tehty työ tähtää lähijunaliikenteen tarjoamien mahdollisuuksien entistä määrätietoisempaan hyödyntämiseen kansallisesti ja seutustrategiassa määritettyjen kestävyys, kilpailukyky ja hyvinvointi tavoitteiden saavuttamisessa. Työtä on tehty laajassa seudullisessa yhteistyössä kaupunkiseudun kuntien, seudullisten työryhmien, maakunnan liiton, Nyssen sekä valtiotoimijoiden kuten VR ja Väyläviraston kanssa.

Lausuntokysymykset:

- Miten lähijunaliikenteen tavoitetilat 2030 ja 2050 sopivat kuntanne strategiaan sekä maankäytön ja kuntatalouden suunnitelmiin?
- Miten lähijunaliikenteen tiekarttaa tulisi lähteä toteuttamaan? Miten kuntanne on sitoutunut seuraaviin työvaiheisiin?
- Mitä muuta viimeistelyssä huomioitavaa kuntanne haluaa tuoda esiin?

Lausunto:

Lähijunaselvitys on sisällöltään laaja ja siinä on arvioitu kattavasti alueen kehitysnäkymiä ja mahdollisuuksia skenaarioiden ja eri tahojen yhteistyön avulla. Prosessi ja toimenpiteet on kuvattu tarkasti.

Miten lähijunaliikenteen tavoitetilat 2030 ja 2050 sopivat kuntanne strategiaan sekä maankäytön ja kuntatalouden suunnitelmiin?

Ylöjärven kaupunki suhtautuu myönteisesti junaliikenteen kehittämiseen alueellaan. Ylöjärven kaupunkistrategiaa on päivitetty ja kaupunginvaltuusto on hyväksynyt sen kokouksessaan 4.4.2022 § 34. Strategiatyössä pohjana käytettiin vahvan kasvun skenaariota ja strategiaprosessin rinnalla käynnistettiin kasvuohjelman valmistelu. Elinvoimaroolin yhtenä strategiakärkenä on tiiviimpi kaupunkirakenne ja kehittyvä liikennejärjestelmä. Kaupunkistrategiaan on kirjattu tämän osalta seuraavasti:

Tiivistämme Ylöjärven kaupunkirakennetta kehittämällä keskustaa ja Teivo-Mäkkylä-alueita. Lisäksi huolehdimme haja-asutusalueiden elinvoimaisuudesta. Toteutamme aktiivista täydennysrakentamista.

Kehitämme aktiivisesti liikennejärjestelmää ja joukkoliikennettä. Osallistumme raitiotien seudulliseen laajentamiseen. Teemme

edunvalvontatyötä liikenneväylien ja rautatieliikenteen kehittämiseksi. Lisäämme monipuolista tonttitarjontaa ja vahvistamme kaavoitusresursseja myös ostopalveluilla.

Jatkamme vahvaa seudullista yhteistyötä, toteutamme kaupunkiseudun rakennesuunnitelmaa ja osallistumme MAL-sopimusmenettelyyn.

Alueiden kaavoituksessa on osin huomioitu ja pyritään myös jatkossa huomioimaan junaraideliikenteen kehittäminen kaupungin alueella. Voimassa olevassa ydinkeskustan osayleiskaavassa (lainvoimainen vuonna 2019) on huomioitu junaliikenteen ja aseman kehittämisen aluevaraukset. Teivo-Mäkkylän alueen vireillä olevassa osayleiskaavassa tarkastellaan kaksoisraiteen sijoittumista alueelle. Kaksoisraidevaraus mahdollistaisi toteutuessaan tiheimmän vuorovälin Ylöjärvellä. Aseman seudun alueella on paljon kehittämispotentiaalia ja edellytykset maankäytön tehostamiseen kasvavat.

Ylöjärven kaupunki toivoo, että mahdollisuus toisen seisakkeen tarkasteluun nykyisen asemanseudun pohjoispuoliselle rataosuudelle pidetään myös avoimena, jolloin käyttäjäpotentiaali ja toisen seisakkeen tarve tulisi arvioida tarkemmin.

Ylöjärven alueella junaliikennöinnin edellytyksenä on raakapuuterminaalien siirto.

Miten lähijunaliikenteen tiekarttaa tulisi lähteä toteuttamaan? Miten kuntanne on sitoutunut seuraaviin työvaiheisiin?

On loogista, että toteuttaminen aloitetaan selkeimmistä ja helpoimmista kohteista, jotta toteutusta päästään tekemään nopeasti ja niissä kohteissa, joissa jo nykyisellään on suuri matkustajapotentiaali.

Selvityksessä Ylöjärven seisake on luokiteltu ensivaiheessa edistettäväksi seisakkeeksi, jonka toteuttaminen edellyttää raideympäristön kehittämistä. Asemanseudun kehittäminen on huomioitu voimassa olevassa ydinkeskustan yleiskaavassa. Kehittämisen kannalta merkittävimmissä roolissa on alueen kehityssuunnan linjaaminen asemakaavoituksella sekä nykyisen raakapuuterminaalien siirto.

Ylöjärven kaupunki on sitoutunut voimakkaasti edistämään junaliikennettä alueellaan, mikä edellyttää aktiivista yhteistä edunvalvontaa myös seudullisesti ja maakunnallisesti.

Mitä muuta viimeistelyssä huomioitavaa kuntanne haluaa tuoda esiin?

Junaliikenteen kehittämistä tulee tarkastella kokonaisuutena raitiotien ja bussiliikenteen kanssa, sen vuoksi on tärkeää, että junaliikenteen kehitys kytketään osaksi seudun joukkoliikennejärjestelmää. On tärkeää, että seudulla on riittävästi eri vaihtoehtoja joukkoliikenteen toteuttamiseksi ja että näitä tarkastellaan toisiaan tukevin ja erilaisiin asiakastarpeisiin vastaavin. Kauko- ja lähijunaseisake Ylöjärvellä mahdollistaa kestävästi liikunnan mahdollisuudet laajemmin kuin pelkkään bussiliikenteeseen ja mahdolliseen raitiotiehen tukeutuminen.

Joukkoliikenneyhteyksien kehittämisen ja suunnittelun yhteydessä tulee aina huomioida myös liityntäpysäköinti, jonka riittävyys on erityisen tärkeä asia Ylöjärven kaltaisessa kaupungissa, jossa on laaja maantieteellinen pinta-ala sekä

ydinkeskustan ulkopuolelle taajaan levinnyt asutus. Joukkoliikenteen tulee olla houkutteleva ja kilpailukykyinen vaihtoehto myös haja-alueilla asuville, joille myös oma auto on pakollinen liikkumisen edellytys. Erityisesti tämä koskee junaa joukkoliikennemuotona.

Seisakkeen ja liityntäpysäköinnin saavutettavuus sekä kulkuyhteyksien (myös jalankulku ja pyöräily) järjestäminen ja turvallisuus tulee huomioida osana maankäytön suunnittelua.

Lähijunaliikenteen vaikutukset 2030 ja 2050 osioissa Ylöjärven osuudet on kuvattu suppeammin muihin kuntiin nähden. Toiveena olisi, että Ylöjärven osalta esitettäisiin vaikutusten arvioinnit laajemmin.

Liitteet	Lähijunaliikenteen seudullisen selvityksen raporttiluonnos Seutuhallituksen päätös
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa Tampereen kaupunkiseudulle selosteosan mukaisen lausunnon.
Päätös	Hyväksyttiin.